

SAK 2/2023

REGULERING AV FISKET ETTER HYSE NORD FOR 62°N I 2024

Fiskeridirektøren har forelagt Sametinget forslaget til regulering av fisket etter hyse nord for 62°N i 2023, jf. lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 4-3. Sametingets innspill blir lagt ved i sin helhet. Foreslått regulering legger til rette for samiske interesser da det foreslås fritt fiske for den minste kystfiskeflåten (åpen gruppe) fra årets start.

1 SAMMENDRAG

Totalkvoten på hyse ble fastsatt til 141 000 tonn under 53. sesjon i Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon. Dette innebærer en reduksjon i totalkvoten på 17 % fra innværende års nivå, det vil si en reduksjon på 29 067 tonn.

Fiskeridirektøren viser til at norske fartøy ikke har vært i stand til å utnytte hysekvotene fullt ut i de senere årene til tross for svært romslige reguleringer med fritt fiske og maksimalkvotetillegg i alle fartøygrupper. En av forklaringene på lav kvoteutnyttelse i kystfiskeflåten er at det har vært lite hyse tilgjengelig i kystnære områder de siste årene. Deler av fiskerinæringen har trolig også vært for fokusert på torsk og gjort seg avhengig av denne etter år med rekordhøye torskekvoter.

Fiskeridirektøren legger opp til en videreføring av avsetningen på 300 tonn hyse til ungdoms- og rekreasjonsfisket. Avsetningen skal dekke både registrert og uregistrert fangst i fritids- og turistfiske. Behovet for avsetning til forsknings- og undervisningsformål i 2024 er ikke kjent, og fastsettes endelig rett før årsskiftet. Fiskeridirektøren foreslår at avsetning til forskning og undervisning går til fradrag på totalkvoten når behandlingen av søknadene er avsluttet. Avsetning til rekrutteringsordning i lukket gruppe foreslås satt til 1 222 tonn og 50 tonn til åpen gruppe.

Fiskeridirektøren anbefaler å videreføre ordningen med kvotefleksibilitet på gruppenivå også i 2024, og foreslår å videreføre prøveordningen som ble innført i 2023, der praksis er endret i de tilfeller der Fiskeridirektoratet refordeler for å legge til rette for at den nasjonale kvoten utnyttes fullt ut.

Videre foreslås det fritt fiske fra årets begynnelse i åpen gruppe. For havfiskeflåten foreslås det fartøykvoter uten overregulering. I lukket gruppe tilrås maksimalkvoter med varierende overregulering og med garanterte kvoter uten overregulering i bunn. Det foreslås noe redusert overregulering sammenliknet med inneværende års regulering. For øvrig innebærer reguleringsforslaget i det vesentlige en videreføring av årets regulering.

2 GENERELT OM HYSE

2.1 FISKET I 2022

Tabell 1 gir en oversikt over kvoter, kvoter justert for kvotefleksibilitet, oppfisket kvantum og førstehåndsverdi fordelt på de ulike fartøygruppene i fisket etter hyse nord for 62°N i 2022. Vi ser at det ved årsskiftet gjenstod ca. 12 500 tonn hyse, det vil si ca. 12 % av justert kvote. Av dette restkvantumet kunne 8 413 tonn overføres til inneværende år. For mer detaljer om overføringer av kvoter fra 2022 til 2023, se kapittel 2.2.2. Førstehåndsverdien av hyse utgjorde ca. 1,7 milliarder kroner i 2022.

Tabell 1: Kvoter, fangst og førstehåndsverdi år 2022 (tonn)

Fartøygrupper	Forskrifts-kvoter	Justerte kvoter ¹	Fangst	Rest	Utnyttelse (%)	Verdi (1.000 kr)
Trål totalt	33 472	32 680	44 229	-11 549	135,3 %	971 444
Gruppekvote torsketrål	32 722	31 937	43 450	-11 513	136,1 %	955 027
Gruppekvote seitrål	750	743	779	-36	104,8 %	16 417
Konvensjonelle fartøygrupper totalt	56 489	68 216	44 536	23 680	65,3 %	706 222
Lukket gruppe:	42 290	51 013	32 597	18 416	63,9 %	409 554
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	11 327	13 659	4 603	9 056	33,7 %	59 015
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	12 171	14 541	11 129	3 412	76,5 %	138 848
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	11 356	13 799	9 012	4 787	65,3 %	120 526
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	7 436	9 014	7 853	1 161	87,1 %	91 165
Konvensjonelle havfiskefartøy	9 830	11 909	9 447	2 462	79,3 %	265 770
Åpen gruppe	4 369	5 294	2 493	2 801	47,1 %	30 898
Forskning og undervisning	390	390	29	361	7,4 %	561
Rekreasjons- og ungdomsfiske²	300	300	300	0	100,0 %	619
Rekrutteringskvoter åpen gruppe	50	50	7	43	14,1 %	74
Annet³			8	-8		11
Totalt	90 701	101 636	89 110	12 526	87,7 %	1 678 930

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 1. oktober 2023

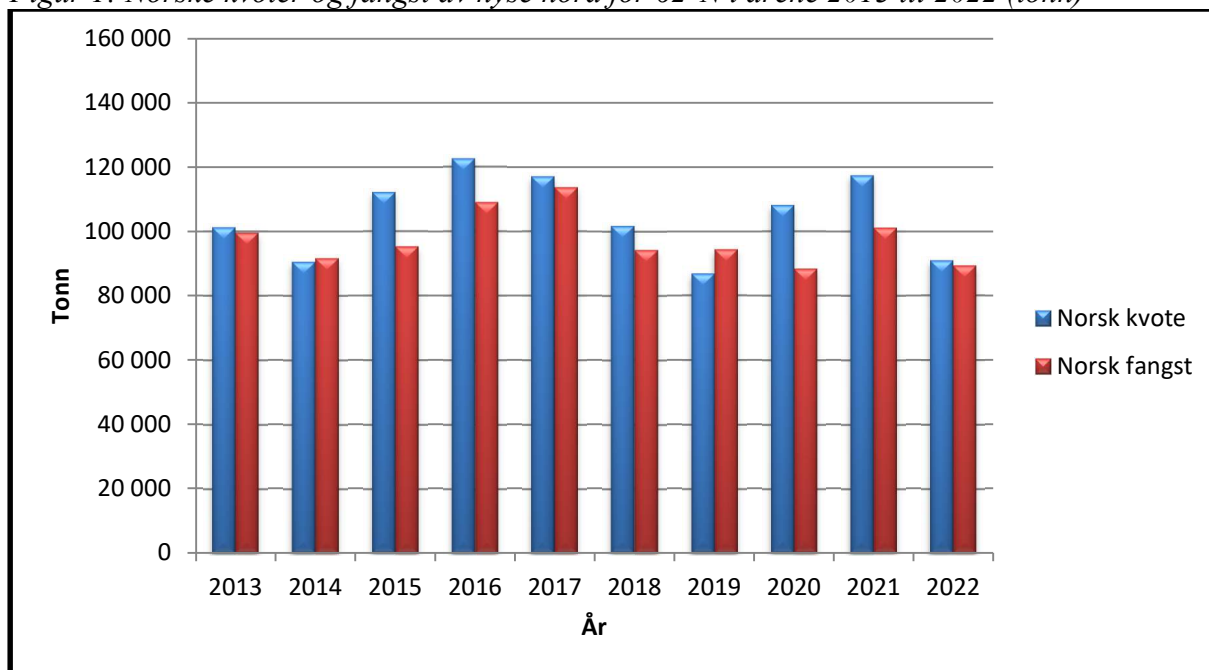
¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet, dvs. kvoteoverføringer fra 2021

² Registrert ungdoms- og rekreasjonsfiske utgjorde 56 tonn, men det legges til grunn at hele avsetningen ble tatt

³ Fangst som ikke kan plasseres på gyldige fiskeritillatelser

Figur 1 viser norsk totalkvote og fangst av hyse i årene 2013 til 2022. Kvotene er ikke justert for kvotefleksibilitet.

Figur 1: Norske kvoter og fangst av hyse nord for 62°N i årene 2013 til 2022 (tonn)

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 1. oktober 2023

2.2 KVOTER OG FANGST I 2023

2.2.1 Kvoter i 2023

På 52. sesjon i Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon ble det enighet om en totalkvote på 170 067 tonn hyse for 2023. Dette innebar en reduksjon i totalkvoten på 4,7 % sammenlignet med 2022. 10 713 tonn ble avsatt til tredjeland, og de resterende 159 354 tonn ble fordelt likt mellom Norge og Russland.

Etter en overføring på 4 500 tonn til Norge fra Russland, ble fordelingen av hysekvoten som følger:

Tabell 2: Kvotesituasjonen for 2023 (tonn)

Land	Kvote
Norge	84 177
Russland	75 177
Tredjeland	10 713
Totalt	170 067

Totalkvoten inkluderer 4 000 tonn hyse til hver av partene som kan disponeres til forsknings- og forvaltningsformål. Nærings- og fiskeridepartementet besluttet 31. mars å tilbakeføre 2 379 tonn hyse til nasjonal kvote fra ubenyttet kvote avsatt til tredjeland. Dette innebærer en norsk totalkvote på 86 556 tonn. Av den norske kvoten har man valgt å disponere 320 tonn til forsknings- og undervisningsformål, 300 tonn til dekning av fangst innenfor ungdomsfiskeordningen og rekreasjonsfiske (fritids- og turistfiske), 1 584 tonn til

rekrutteringsordningen i lukket gruppe og 50 tonn til rekrutteringskvotebonusordningen i åpen gruppe. Den norske kvoten er videre fordelt med 32 035 tonn (38 %) til trål og 52 267 tonn (62 %) til fartøy som fisker med konvensjonelle redskaper.

Tabell 3 viser kvotefordeling på de ulike fartøygruppene i 2023:

Tabell 3: Gruppekvoter i 2023 (tonn)

Fartøygrupper	Kvoter
Torsketrål	31 285
Seitrål	750
Sum trål	32 035
Konvensjonelle havfiskefartøy	9 408
Lukket gruppe	38 678
Åpen gruppe	4 181
Sum konvensjonelle redskaper	52 267

2.2.2 Kvotefleksibilitet

Avtalen med Russland gir Norge adgang til å overføre inntil 10 % av hysekvoten angitt i vedlegg 3 i protokollen fra Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon mellom kvoteår. Det vil si at det ikke er overføringsadgang for kvoter avsatt til forskning og tredjeland. Dette innebærer at Norge hadde adgang til å overføre maksimalt 8 413 tonn hyse fra 2022 til 2023.

8 413 tonn ble overført til 2023-kvoten. På grunn av den lave utnyttelsen av hysekvoten, er det som en prøveordning innført en annen modell for overføringer fra 2022 til 2023 på gruppenivå for hyse. Ordningen innebærer at alle grupper skal få overført inntil 10 % av gruppekvoten så langt det er dekning innenfor totalkvoten. Dette innebærer at konvensjonelle fartøy fikk overført 10 % av gruppekvotene sine, mens trålgruppen fikk overført ca. 8,3 % av gruppekvoten sin. For mer detaljer rundt overføringene fra 2022 til 2023 på total- og gruppekvotenivå, se vedlagt notat om *Kvotefleksibilitetsordningen i fisket etter torsk og hyse – kvoteoverføringer fra 2022 til 2023*. Tabell 4 angir justert totalkvote og gruppekvoter i fisket etter hyse i 2023 etter overføringer på gruppekvotenivå. Det ble ikke nødvendig med overføringer på totalkvotenivå.

Tabell 4: Forskriftskvoter, overføringer og justerte kvoter år 2023 (tonn)

Fartøygrupper	Forskriftskvoter 2023	Overføringer på gruppenivå	Justerte kvoter 2023
Trål totalt	32 035	2 763	34 798
Gruppekvote torske-trål	31 285	2 701	33 986
Gruppekvote seitrål	750	62	812
Konvensjonelle	53 851	5 650	59 501
Lukket gruppe:	40 262	4 230	44 492
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	10 751	1 133	11 884
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	11 448	1 217	12 665
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	10 830	1 136	11 966
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	7 233	744	7 977
Konvensjonelle havfiskefartøy	9 408	983	10 391
Åpen gruppe	4 181	437	4 618
Forskning og undervisning	320		320
Rekreasjons- og ungdomsfiske	300		300
Rekutteringskvoter åpen gruppe	50		50
Totalt	86 556	8 413	94 969

2.2.3 Status i fisket i 2023

Tabell 5 gir en oversikt over kvoter, fangst og førstehandsverdi av hyse hittil i år, og førstehandsverdien utgjør nesten 1,2 milliarder kroner. Ca. 79 % av den justerte kvoten er oppfisket, noe som betyr at det gjenstår nesten 20 000 tonn. På tilsvarende tidspunkt i 2022 var ca. 74 % av den justerte kvoten oppfisket, og det vil si at det gjensto ca. 27 000 tonn. Fiskeridirektøren viser til notat om *Kvotefleksibilitetsordningen i fisket etter torsk og hyse – kvoteoverføringer fra 2022 til 2023* hvor det fremgår av tabell 7 at norske fartøy har hatt utfordringer med å utnytte hysekvoten fullt ut i de fleste av årene fra 2015 til 2022. I 2022 gjenstod 12 526 tonn av norsk totalkvote, mens bare 8 413 tonn kunne overføres til 2023. Norske fartøy ligger bedre an sammenlignet med fjoråret, og norske fartøy kan være i stand til å utnytte norsk totalkvote fullt ut i 2023 innenfor rammen med 10 % overføringsadgang fra 2023 til 2024. Maksimalt tillatt kvantum som kan overføres i kvotefleksibilitetsordningen fra 2023 til 2024 utgjør 8 018 tonn.

Trålgruppen har fisket ca. 6 000 tonn utover justert gruppekvote for å tilrettelegge for at nasjonal kvote utnyttes. Konvensjonelle havfiskefartøy har ca. 2 000 tonn i restkvote. Til sammenlikning hadde trålgruppen fisket ca. 4 000 tonn utover justert gruppekvote, mens konvensjonelle havfiskefartøy hadde ca. 5 000 tonn i restkvote på tilsvarende tidspunkt i 2022. I kystgruppen gjenstår nesten 24 000 tonn av årets justerte kvoter mot ca. 25 000 tonn på tilsvarende tidspunkt i fjor.

Tabell 5: Kvoter, fangst og førstehandsverdi år 2023 (tonn)

Fartøygrupper	Forskrifts- kvoter	Justerte kvoter ¹	Fangst	Rest	Utnyttelse (%)	Verdi (1.000 kr)
Trål totalt	32 035	34 798	40 794	-5 996	117,2 %	630 673
Gruppekvote torsketrål	31 285	33 986	40 240	-6 254	118,4 %	622 450
Gruppekvote seitrål	750	812	554	258	68,2 %	8 223
Konvensjonelle fartøygrupper totalt	53 851	59 501	33 646	25 855	56,5 %	526 425
Lukket gruppe:	40 262	44 492	23 434	21 058	52,7 %	317 648
<i>Fartøy under 11 meter hjemmelslengde</i>	10 751	11 884	4 151	7 733	34,9 %	62 715
<i>Fartøy 11 - 14,9 meter hjemmelslengde</i>	11 448	12 665	7 358	5 307	58,1 %	105 467
<i>Fartøy 15 - 20,9 meter hjemmelslengde</i>	10 830	11 966	6 711	5 255	56,1 %	88 181
<i>Fartøy 21 - 27,9 meter hjemmelslengde</i>	7 233	7 977	5 214	2 763	65,4 %	61 285
Konvensjonelle havfiskefartøy	9 408	10 391	8 161	2 230	78,5 %	179 833
Åpen gruppe	4 181	4 618	2 051	2 567	44,4 %	28 944
Forskning og undervisning	320	320	11	309	3,4 %	214
Rekreasjons- og ungdomsfiske²	300	300	300	0	100,0 %	850
Rekrutteringskvoter åpen gruppe	50	50	13	37	26,0 %	160
Annet³			97	-97		1 367
Totalt	86 556	94 969	74 861	20 108	78,8 %	1 159 689

Kilde: Landings- og sluttgedelregisteret og konsesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 29. oktober 2023

¹ Kvoter justert for kvotefleksibilitet, dvs. kvoteoverføringer fra 2022

² Registrert ungdoms- og rekreasjonsfiske utgjør 68 tonn, men det legges til grunn at hele avsetningen tas

³ Fangst som ikke kan plasseres på gyldige fiskeritillatelser

2.3 ERFARINGER FRA REGULERINGENE I 2023

2.3.1 Trålgruppen

Torsketrålerne ble fra årets begynnelse regulert med fartøykvoter uten overregulering. Ved tre anledninger hittil i år har det vært refordelt fra fartøy som fisker med konvensjonelle redskap til trålgruppen. Dette var for å legge til rette for at gruppekvoten kan utnyttes best mulig, og deretter for at norsk totalkvote kan utnyttes fullt ut. Torsketrålerne har siden 21. august vært regulert med maksimalkvoter på 605 tonn per kvotefaktor, hvorav 403 tonn er garantert kvote. Torsketrålerne har hittil i år fisket ca. 40 000 tonn, og det vil si at justert gruppekvote er overfisket med vel 6 000 tonn (18 %). På samme tid i 2022 hadde trålerne fisket ca. 36 000 tonn, det vil si at det var fisket 4 000 tonn utover justert gruppekvote (13 %).

Seitrålerne ble fra årets begynnelse regulert med fartøykvoter uten overregulering på 203 tonn.

Det har vært refordelt ved en anledning i samråd med fiskerinæringen fra fartøy som fisker med konvensjonelle redskap til seitrålgruppen for å legge til rette for at norsk totalkvote kan utnyttes best mulig. Seitrålerne er siden 21. august tildelt et maksimalkvotetillegg på 40 tonn per fartøy. Fartøy med seitråltillatelse har fisket 554 tonn hyse hittil i år. På tilsvarende tidspunkt i 2022 hadde seitrålerne fisket 738 tonn.

2.3.2 Fartøy som fisker med konvensjonelle redskap

Reguleringsopplegget i 2023 har vært tredelt: Konvensjonelle havfiskefartøy, lukket og åpen gruppe. Samlet kvote til fartøy som fisker med konvensjonelle redskap er på totalt 53 851 tonn i 2023 (inklusive kvantum avsatt til rekrutteringskvoter i lukket gruppe), 59 501 tonn justert for kvotefleksibilitet. Nedenfor følger en gjennomgang av de enkelte reguleringsgruppene.

2.3.2.1 Konvensjonelle havfiskefartøy

Konvensjonelle havfiskefartøy har 18 % av gruppekvoten til konvensjonelle fartøy, det vil si 9 408 tonn. Fartøygruppen var ved årets begynnelse tildelt fartøykvoter uten overregulering på 122 tonn. Det ble refordelt i samråd med fiskerinæringen 28. mars for å legge til rette for at gruppekvoten kan utnyttes best mulig. Det ble refordelt ytterligere tre ganger for å tilrettelegge for at den nasjonale kvoten kan utnyttes fullt ut. Konvensjonelle havfiskefartøy er etter siste refordeling regulert med maksimalkvoter på 400 tonn per kvotefaktor. Konvensjonelle havfiskefartøy har fisket ca. 8 000 tonn hittil i år, og det gjenstår ca. 2 000 tonn av den justerte kvoten, og det vil si ca. 21 %. På samme tid i 2022 gjenstod ca. 7 000 tonn (41 %) av justert gruppekvote.

2.3.2.2 Lukket gruppe

Fartøy i lukket gruppe er innplassert i Finnmarksmodellen etter hjemmelslengde, og hver lengdegruppe har egne gruppekvoter. Erfaring om kvoteutnyttelse de siste årene tilsier at det bør refordeles fra mindre kystfiskefartøy til større kystfiskefartøy ved årets begynnelse. Alle lengdegrupper ble derfor tildelt overregulering allerede fra 1. januar. Overreguleringen er utdelt som maksimalkvoter og fartøyene har garanterte kvoter uten overregulering i bunn. Som følge av totalkvote på omtrent samme nivå som i 2022, samt dårlig kvoteutnyttelse de siste årene, ble overreguleringen satt høyt allerede ved årets start.

Tabell 6 gir en oversikt over overregulering i lukket gruppes fiske etter hyse i 2023.

Tabell 6: Overregulering i lukket gruppe i 2023

Hjemmelslengde	Største lengde	1. jan – 27. mars	28. mars - dags dato
Under 11 m	Under 11 m	5 000 %	<i>Fritt fiske</i>
	Over 11 m	2 500 %	
11 - 14,9 m	Under 11 m	3 000 %	
	Over 11 m	1 500 %	
15 - 20,9 m	Under 11 m	2 000 %	
	Over 11 m	1 000%	
21 - 27,9 m	Under 11 m	1 500 %	
	Over 11 m	750 %	

Fartøy i lukket gruppe har 74 % av kvoten til konvensjonelle fartøy, noe som utgjør 40 262 tonn inklusive avsetning til rekrutteringsordningen. Justert for overføringer fra 2022, blir justert kvote 44 492 tonn. Fartøy i lukket gruppe har hittil i år fisket ca. 23 000 tonn. Det gjenstår således ca. 21 000 tonn av de justerte kvotene, det vil si ca. 47 %. På samme tid i 2022 gjenstod ca. 22 000 tonn av justert gruppekvote (43 %).

Tabell 7 viser antall deltakeradganger (aktive og passive) for fartøy i lukket gruppe i fisket etter hyse nord for 62°N med lasteromsvolum under 500 m³ per 29. oktober 2023, fordelt etter fartøyenes hjemmelslengde og største lengde.

Tabell 7: Antall deltakeradganger (aktive og passive) i lukket gruppe fordelt på fartøyenes hjemmelslengde og største lengde

Antall deltakeradganger	Største lengde				Totalt	
	Hjemmelslengde	0 - 10,9 m	11 - 14,9 m	15 - 20,9 m		Over 21 m
0 - 10,9 m		883	263	9	3	1 158
11 - 14,9 m		22	236	33	21	312
15 - 20,9 m			16	39	51	106
21 - 27,9 m			2	1	70	73
Totalt		905	517	82	145	1 649

Kilde: Konesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 29. oktober 2023

2.3.2.3 Åpen gruppe

Fartøy i åpen gruppe har 8 % (4 181 tonn) av kvoten til konvensjonelle fartøy. Gruppekvote justert for kvotefleksibilitet utgjør 4 618 tonn. Fartøy i åpen gruppe har hittil i år fisket ca. 2 100 tonn, og det gjenstår således nesten 2 600 tonn av den justerte gruppeknoten. Fisketakten er på nivå med fjoråret, da hadde fartøy i åpen gruppe fisket tilsvarende kvantum på 2 100 tonn. Fartøy i åpen gruppe har hatt fritt fiske etter hyse fra årets begynnelse med garanterte kvoter i bunn.

3 RAMMEVILKÅR FOR REGULERING AV FISKET I 2024

3.1 BESTANDSSITUASJONEN

På grunn av den midlertidige suspensjonen av russiske forskere fra ICES (*The International Council for the Exploration of the Sea*), ble det nedsatt en arbeidsgruppe, Joint Russian-Norwegian Working Group on Arctic Fisheries (JRN-AFWG), bestående av forskere fra VNIRO (Russland) og HI (Norge). Arbeidsgruppen har benyttet ICES sin metodikk og rammeverk ved utarbeidelsen av bestandsvurderinger og kvoterådene for fellesbestandene for 2024.

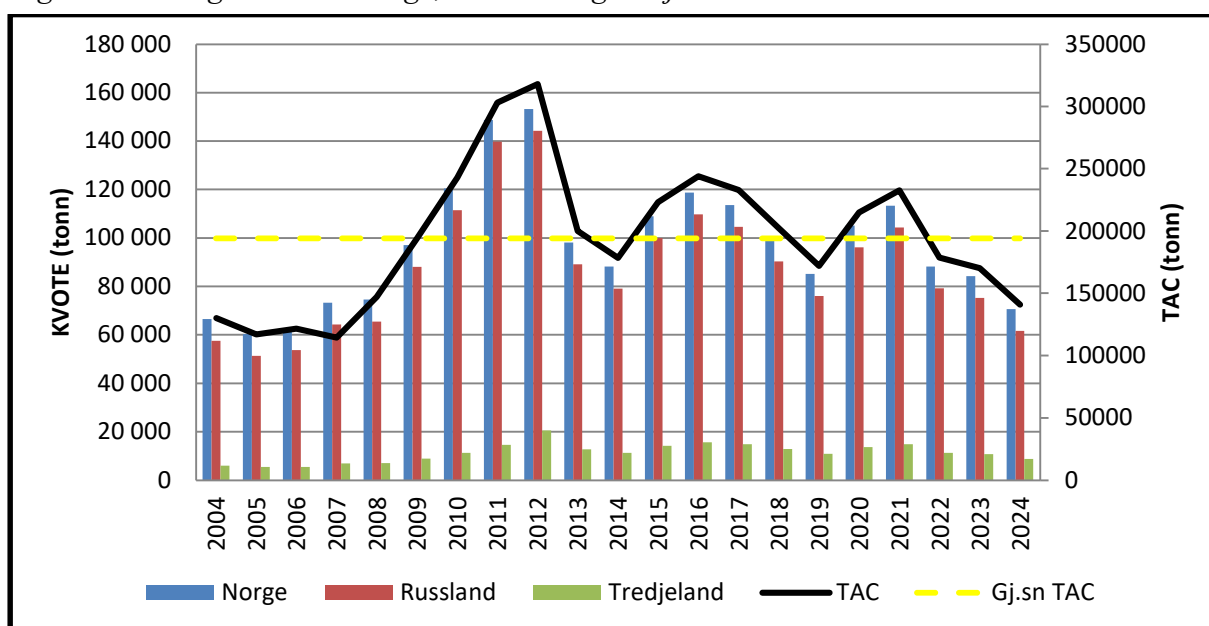
JRN-AFEG anbefaler å følge den vedtatte høstingsregelen som tilsier en totalfangst på inntil 127 550 tonn for 2024.

3.2 KVOTESITUASJONEN I 2024 – FORDELING AV DEN NORSKE KVOTEN

Totalkvoten på hyse ble fastsatt til 141 000 tonn under 53. sesjon i Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon. Dette innebærer en reduksjon i totalkvoten på 17 % fra inneværende års nivå, det vil si en reduksjon på 29 067 tonn.

Figur 2 viser utviklingen i TAC og kvoter i årene 2004 til 2024. TAC var på 130 000 tonn i 2004 (lavest) og på 318 000 tonn i 2012 (høyest). Dette tilsvarer en variasjon i TAC på 188 000 tonn i perioden, mens TAC i gjennomsnitt har utgjort ca. 194 000 tonn.

Figur 2: TAC og kvoter til Norge, Russland og tredjeland i årene 2004 til 2024

Etter en overføring på 4 500 tonn til Norge fra Russland blir fordelingen av hysekvoten i 2024 som følger:

Tabell 8: Kvotesituasjonen for 2024 (tonn)

Land	Kvote
Norge	70 605
Russland	61 605
Tredjeland	8 790
Totalt	141 000

Av dette kan inntil 8 000 tonn, 4 000 til Russland og 4 000 tonn til Norge, disponeres til forsknings- og forvaltningsformål.

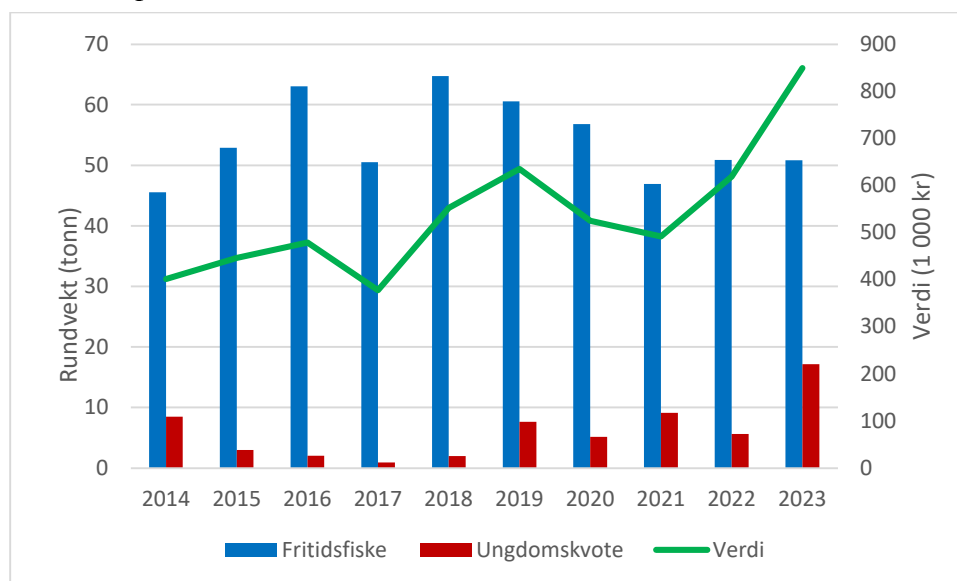
Fiskeridirektøren viser til pågående prosess med fastsettelse av forsknings- og undervisningskvoter for 2024. Størrelsen på kvanta som avsettes til undervisnings- og forskningsformål for 2024 er først kjent når endelig forskrift fastsettes rett før årsskiftet. En eventuell avsetning til forskning og undervisning vil gå til fradrag på totalkvoten. Avsetningenes størrelse utgjør en svært liten andel av totalkvotene i de enkelte fiskeriene og har derfor ingen betydning for forslaget til regulering.

3.2.1 Avsetning til ungdoms- og rekreasjonsfisket (turist- og fritidsfiske)

I 2023 er det avsatt 300 tonn hyse til dekning av registrert og uregistrert fangst fra ungdoms- og rekreasjonsfisket. Fiskeridirektøren ønsker å følge prinsippet om at *all* fangst skal avregnes totalkvoten og avsetter derfor hyse til dette formålet også i 2024.

Figur 3 viser omsatt fritidsfangst og fangst av hyse fra ungdomsfiskeordningen, samt total førstehandsverdi fra disse ordningene de siste årene. I gjennomsnitt har det blitt omsatt 54 tonn hyse innenfor fritidsfisket og 6 tonn innenfor ungdomsfiskeordningen de siste ti årene. Gjennomsnittlig førstehandsverdi har utgjort om lag 0,5 millioner kr. I tillegg kommer det uregistrerte uttaket av hyse fra turist- og fritidsfiske.

Figur 3: Registrert omsatt fangst i fritids- og ungdomsfisket og verdi i perioden 2014 til 2023

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 29. oktober 2023

Fiskeridirektøren foreslår at det for 2024 avsettes 300 tonn hyse til ungdoms- og rekreasjonsfiske, og at avsetningen blir gjort før fordeling av den nasjonale kvoten på trål og konvensjonelle redskap.

3.2.2 Rekrutteringskvoter

Med bakgrunn i kvotemeldingen har Nærings- og fiskeridepartementet besluttet å innføre en ny rekrutteringskvotebonusordning i åpen gruppe med virkning fra 2022. Ordningen innebærer at det årlig tildeles inntil seks rekrutteringskvotebonuser til fiskere i åpen gruppe i fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62°N, makrell, nordsjøsild og norsk vårgytende sild. Tre av kvotene tildeles kvinnelige fiskere og tre av kvotene tildeles mannlige fiskere, forutsatt at det er mange nok kvalifiserte søkere av hvert kjønn. Ved tildelingen i 2022 besluttet departementet at det som et engangstilfelle skulle tildeles 9 rekrutteringskvotebonuser.

Rekrutteringskvotebonuser har en varighet på fem år, og størrelsen på kvoten fastsettes slik at den samlet utgjør 80 % av fartøyskvoten til et fartøy i lukket gruppe ved starten av året. Rekrutteringskvotebonuser tildeles for alle nevnte arter ovenfor, dersom vilkårene for å delta i det aktuelle fisket er oppfylt. Det er besluttet at avsetningene til ordningen blir gjort før fordeling av den nasjonale kvoten på trål og konvensjonelle redskap.

I inneværende år har det vært avsatt et kvantum på 50 tonn hyse til rekrutteringsordningen. Per 29. oktober er det fisket 13 tonn torsk på ordningen. Fartøy som fisker i åpen gruppe er regulert med fritt fiske etter hyse, slik at det vil ikke være behov for å øke denne avsetningen.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre avsetningen på 50 tonn hyse til rekrutteringsordningen i åpen gruppe i 2024, og foreslår at dette avsettes før fordeling av nasjonal kvote mellom trål og konvensjonelle redskap.

Fiskeridirektøren viser videre til at det fremdeles er behov for å avsette et kvantum for kvotemessig dekning til den gamle rekrutteringsordningen. Fiskeridirektoratet foreslår derfor å videreføre ordningen med at de gamle rekrutteringskvotene skal belastes alle fartøygrupper i det enkelte fiskeri. Kvantumet til de gamle rekrutteringskvotene tas fra «toppen» og korresponderer med fartøyenes garanterte kvoter inneværende år. Kvantumet overføres deretter til lukket gruppe før fordeling av kvoter på fartøynivå. Fartøy med rekrutteringskvote reguleres ellers helt likt med fartøy i lukket gruppe.

Tabell 9 viser sum kvotefaktorer for rekrutteringskvoter fordelt på hjemmelslengdegrupper i fisket etter hyse.

Tabell 9: Kvotefaktorer og garanterte kvoter (tonn) i tilknytning til rekrutteringskvotene fordelt på hjemmelslengdegruppe per 29. oktober 2023

Hjemmelslengde	Sum kvotefaktorer rekrutteringskvoter	Kvoteenhet	Garanterte kvoter (tonn)
Under 11 m	86,6750	4,1881	363
11 - 14,9 m	202,4094	4,2441	859
Totalt	289,0844		1 222

Fiskeridirektøren foreslår å avsette 1 222 tonn til dekning av fiske innenfor rekrutteringskvoter i lukket gruppe i 2024, og foreslår at dette avsettes før fordeling på trål og konvensjonelle redskap.

Dette innebærer en disponibel kvote for norske fiskere på 69 033 tonn.

3.2.3 Fordeling mellom trål og konvensjonelle redskap

Norges Fiskarlags landsmøtevedtak 7/01 og 6/07 tilsier en ressursfordeling som gir en trålandel på 38 %. Dette vil gi en gruppekvote til trålerne på 26 233 tonn, mens konvensjonelle fartøy kan fiske inntil 42 800 tonn, og det vil si 62 %.

Fiskeridirektøren tilrår at trål får en gruppekvote på 26 233 tonn (38 %), mens konvensjonelle fartøy får en gruppekvote på 42 800 tonn (62 %).

4 REGULERING AV DELTAKELSEN I FISKET I 2024

4.1 TRÅLGRUPPEN

Fiskeridirektøren legger til grunn at gjeldende vilkår for konsesjon videreføres i 2024, noe som innebærer at fartøyene må ha konsesjonspliktig torsketråltillatelse eller seitråltillatelse for å delta i fisket.

4.2 FARTØY SOM FISKER MED KONVENSJONELLE REDSKAP

Det forventes at deltakervilkår i fisket etter torsk, hyse og sei for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62°N i all hovedsak videreføres i 2024.

5 REGULERINGSFORSLAG FOR 2024

5.1 KVOTEFLEKSIBILITET MELLOM KVOTEÅR I TORSKEFISKERIENE

Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon innførte ordningen med kvotefleksibilitet mellom kvoteår i fisket etter hyse fra og med 2015. Kvotefleksibiliteten gjelder norsk totalkvote. Fiskeridirektoratet viser til at kvotefleksibiliteten i fisket etter hyse samtidig ble innført på gruppekvote nivå i den nasjonale reguleringen.

Fiskeridirektoratet finner det lite hensiktsmessig å innføre kvotefleksibilitet på fartøynivå i fisket etter hyse nord for 62°N siden kvotesituasjon, kvoteutnyttelsen og tilgjengeligheten på hyse er slik den er per i dag. Norske fartøy har hatt utfordringer med å utnytte norsk totalkvote innenfor rammen av avtalen om 10 % kvotefleksibilitet, se tabell. Samtlige fartøygrupper har meget romslige reguleringer med høy overregulering og fritt fiske. Fiskeridirektøren anbefaler derfor å videreføre ordningen med kvotefleksibilitet på gruppenivå også i 2024.

Tabell 10: Kvoteoverføringer av hyse, utnyttelsesgrad og ubenyttet hysekvoter

År	Overført mellom år	Utnyttelsesgrad kvote (%)	Ubenyttet hysekvote (tonn)
2015	-10 489	94 %	6 383
2016*	-981	90 %	12 515
2017*	514	97 %	3 916
2018*	1 433	91 %	8 966
2019*	7 419	100 %	-
2020*	-8 012	88 %	11 609
2021*	-819	87 %	15 483
2022*	2 522	96 %	4 113
2023	8 413		
Totalt	-		62 985

* Kvoter justert for overføringer fra foregående og påfølgende år

Tabell 10 viser kvoteoverføringer, utnyttelsesgrad, og ubenyttet hysekvote i årene etter 2015. Kvoteutnyttelsen er målt opp mot tre kvoteår (foregående, inneværende og påfølgende kvoteår). Kvoteutnyttelsen ligger mellom 87 – 100 % i perioden. Norge utnyttet kvoten fullt ut kun i 2019. I perioden 2015 til 2022 er ca. 63 000 tonn av de norske totalkvotene på hyse ubenyttet, og med en gjennomsnittlig førstehandsverdi på kr. 18 per kg utgjør dette over 1,12 milliard kr. For mer detaljer om kvoteutnyttelse vises det til vedlagt notat «Kvotefleksibilitetsordningen i fisket etter torsk og hyse - kvoteoverføringer fra 2022 – 2023».

Som en prøveordning er det innført en annen modell for overføringer på gruppenivå i fisket etter hyse, i de tilfeller der Fiskeridirektoratet refordeler for å legge til rette for at hele hysekvoten kan utnyttes fullt ut. Dersom en gruppekvote ikke er oppfisket ved kvoteårets slutt, godskrives inntil 10 % av denne gruppekvoten til det påfølgende kvoteåret. Det kan

maksimalt overføres 10 % av gruppekvoten. Dersom enkelte fartøygrupper fisker utover sine gruppekvoter som følge av at Fiskeridirektoratet refordeler for å tilrettelegge for at den nasjonale kvoten kan utnyttes fullt ut, vil det ikke komme kvantum til fratrekk på gruppenivå, så langt det er dekning innenfor totalkvoten.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre den alternative modellen for beregning av kvotefleksibilitet i fisket etter hyse i 2024, som en prøveordning.

I den videre saksfremstillingen er det ikke tatt hensyn til prognoser på hvor mye det kan forventes at de enkelte fartøygruppene kan overføre mellom 2023 og 2024, bortsett fra for lukket gruppe. Der forventes det at de fleste fartøygrupper kan overføre inntil 10 % av gruppekvoteene. Det fastsettes kvoteenheter uten overføringer ved årsskiftet.

5.2 FORSLAG TIL REGULERING AV TRÅLGRUPPEN

Trålernes gruppekvote av hyse vil utgjøre 26 233 tonn i 2024 etter forslaget i punkt 3.2.3.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre gruppekvoten på 750 tonn hyse til seitrålerne i 2024.

Gruppekvoten til seitrålerne innebærer at torsketrålernes andel av gruppekvoteene i 2024 blir 25 483 tonn hyse.

Torsketrålerne har tradisjonelt ikke hatt problemer med å ta gruppekvoten av hyse, og har generelt god kvoteutnyttelse. Fiskeridirektoratet foreslår at torsketrålerne gis fartøykvoter uten overregulering fra årets start.

Per 29. oktober er det 87,8916 kvotefaktorer i konsesjons- og deltakerregisteret fordelt på 35 konsesjoner i torsketrålgruppen. Fartøykvoter på 290 tonn per kvotefaktor innebærer ingen overregulering.

Fiskeridirektøren foreslår at torsketrålernes fiske reguleres med fartøykvoter, og at fartøy med kvotefaktor 1,0 får en fartøykvote på 290 tonn hyse.

Det er per 29. oktober fire fartøy med seitrålkonsesjon og de er hver tildelt kvotefaktor 1,0. Seitrålernes kvote på hyse skal dekke behovet for bifangst. Fiskeridirektoratet foreslår at seitrålerne reguleres med fartøykvoter uten overregulering fra årets start.

Fiskeridirektøren foreslår at seitrålernes fiske reguleres med fartøykvoter, og at fartøy med kvotefaktor 1,0 får en fartøykvote på 187 tonn hyse.

Med bakgrunn i de erfaringene vi har så langt med prøvefisket med flytetral etter hyse, og sett i lys av det nylig oppstartede arbeidet med å redusere bunnkontakten og miljøpåvirkningen ved bruk av trål i fiske etter bunnfisk, mener vi det vil være hensiktsmessig å opprettholde denne aktiviteten i Norges økonomiske sone vest for Ø 18° i 2024.

Fiskeridirektøren foreslår at det åpnes opp for et prøvefiske med flytetral etter hyse vest av Ø 18° etter søknad.

5.3 FORSLAG TIL REGULERING AV FARTØY SOM FISKER MED KONVENSJONELLE REDSKAP

Fartøy som fisker med konvensjonelle redskap får en hysekvote på 42 800 tonn i 2024 etter forslaget i punkt 3.2.3.

5.3.1 Forslag til regulering av konvensjonelle havfiskefartøy

Norges Fiskarlags landsmøtevedtak 7/01 og 6/07 foreslår at 18 % av den konvensjonelle kvoten tildeles konvensjonelle havfiskefartøy. Dette er den samme andelen av kvoten som fartøygruppen har hatt i år.

Fiskeridirektøren foreslår at konvensjonelle havfiskefartøy blir tildelt en kvote på 7 704 tonn (18 %).

Konvensjonelle havfiskefartøy har tradisjonelt ikke hatt problemer med å ta gruppeknoten av hyse. Fiskeridirektøren foreslår at konvensjonelle havfiskefartøy reguleres med fartøykvoter uten overregulering fra årets start.

Per 29. oktober er det 94,2868 kvotefaktorer i konsesjons- og deltakerregisteret fordelt på 26 deltakeradganger i fartøygruppen. Fartøykvoter på 82 tonn per kvotefaktor innebærer ingen overregulering.

Fiskeridirektøren foreslår at konvensjonelle havfiskefartøys fiske reguleres med fartøykvoter, og at fartøy med kvotefaktor 1,0 får en fartøykvote på 82 tonn hyse.

5.3.2 Forslag til regulering av lukket gruppe

Fiskeridirektøren legger til grunn at lukket gruppe får samme andel av kvoten som i inneværende år, det vil si 74 %, noe som gir en gruppekvote på 31 672 tonn.

Fiskeridirektøren foreslår at lukket gruppe får en gruppekvote på 31 672 tonn.

5.3.2.1 Bifangst i lukket gruppe

I de siste årene har kvotesituasjonen vært romslig i lukket gruppe, og det har ikke vært behov for en egen bifangststavsetning. Fiskeridirektøren anbefaler å videreføre dagens bifangstadgang. Det vil si at fartøy som har fisket maksimalkvoter eller fartøykvoter, kan ha inntil 30 % bifangst av hyse i de enkelte fangster og ved landing. Dersom det skulle vise seg at fisketakten blir høyere enn antatt, bør overreguleringen reduseres slik at det tas høyde for bifangst innenfor gruppekvote.

Fiskeridirektøren foreslår å tillate inntil 30 % bifangst i hver enkelt fangst og landing for fartøy som er ferdige med fartøy- eller maksimalkvoter. Tillatt bifangst kan justeres ved behov.

5.3.2.2 Gruppekvoter i lukket gruppe

Hver av de fire lengdegruppene i Finnmarksmodellen har egne gruppekvoter. Utgangspunktet for fordelingen av kvoten mellom lengdegruppene var en politisk beslutning. Rent teknisk blir imidlertid gruppekvote til de enkelte lengdegruppene nå fordelt på grunnlag av fordelingen av kvotefaktorene i gruppene. Dette er nødvendig som følge av manglende «vanntette skott» mellom lengdegruppene i strukturpolitikken som har gjort det mulig å flytte hele eller deler av strukturkvoter på tvers av lengdegruppene i Finnmarksmodellen.

Fordelingen av kvotefaktorer i lukket gruppe er som følger per 29. oktober 2023:

Tabell 11: Fordeling av kvotefaktorer mellom lengdegruppene i Finnmarksmodellen der strukturkvotene er plassert på hjemmelslengden der fartøyets grunnkvote befant seg per 29. oktober 2023

Hjemmelslengde	Grunnkvoter	Strukturkvoter	Sum kvotefaktorer	Fordeling (%)
0 - 10,9 m	2 464,9539		2 464,9539	26,6 %
11 - 14,9 m	1 150,9053	1 317,6019	2 468,5072	26,7 %
15 - 20,9 m	965,1936	1 626,6855	2 591,8791	28,0 %
21 - 27,9 m	629,3987	1 097,9797	1 727,3784	18,7 %
Ikke oppgitt ¹		37,7937	37,7937	
Totalt	5 210,4515	4 080,0608	9 290,5123	100,0 %

Kilde: Konesjons- og deltakerregisteret i Fiskeridirektoratet per 29. oktober 2023

¹ Kvotefaktorer som ikke er plassert på et fartøy med hovedtillatelse/grunnkvote p.t

Vi finner per 23. oktober 86,6750 kvotefaktorer i lengdegruppen under 11 meter hjemmelslengde og 202,4094 kvotefaktorer i lengdegruppen mellom 11 og 14,9 meter hjemmelslengde som kan relateres til rekrutteringskvoter. Det er besluttet at fisket innenfor rekrutteringskvotene skal belastes et kvantum tatt fra «toppen» og disse kvotefaktorene (grunnkvotene) holdes derfor utenfor i de videre beregningene og er ikke inkludert i oversikten i tabell 11. Fartøyene med disse rekrutteringskvotene har skaffet seg strukturkvoter

tilsvarende 56,9207 kvotefaktorer i hjemmelslengdegruppen 11 til 15 meter og disse er med i beregningen i tabell 11.

Fiskeridirektøren foreslår at Finnmarksmodellen med gruppeinndeling i fire reguleringsgrupper etter hjemmelslengde som vist i tabell 12 benyttes i 2024.

Dette innebærer følgende gruppeandeler og gruppekvoter for 2024:

Tabell 12: Gruppeinndeling og gruppekvoter i 2024 (tonn)

Lengdegrupper	Gruppekvote	Andel
Under 11 meter hjemmelslengde*	8 425	26,6 %
11 - 14,9 meter hjemmelslengde*	8 456	26,7 %
15 - 20,9 meter hjemmelslengde	8 868	28,0 %
21 - 27,9 meter hjemmelslengde	5 923	18,7 %
Totalt	31 672	100,0 %

*Gruppekvotene påplusses med 363 tonn og 1 222 tonn før fordeling på fartøynivå, jf. diskusjon i punkt 3.2.2 om rekrutteringskvoter

Det enkelte fartøys kvote beregnes med utgangspunkt i en kvotefaktor som korresponderer med fartøyets hjemmelslengde.

Gruppekvotene må justeres for eventuelt over- eller underfiske av 2023-kvotene. Det er vanskelig å ha noen kvalifisert formening om hvordan fisketakten etter hyse utvikler seg i tiden frem mot årsskiftet, men det er rimelig å anta at det vil stå igjen mer enn de 10 % som hele lukket gruppe kan overføre til 2024. I regneeksempelet er det ikke tatt høyde for overføringer mellom kvoteår, jf. diskusjonen i kapittel 5.1

5.3.2.3 Kvoter og overregulering i lukket gruppe

Deltakelse og utnytting av hysekvotene i kystfiskeflåten er svært varierende og avhengig av innsiget av hyse i fjorder og kystnære strøk. Fisketakten påvirkes også av hvor omfattende innblandingen av hyse er i fisket etter torsk. Værforholdene i hovedsesongen har også vesentlig betydning for kvoteutnyttelsen, særlig for de mindre fartøyene. Det har vært dårlig tilgjengelighet og lav pris på hysefisket i kystnære strøk i de siste årene. Dette har ført til lav deltakelse og kvoteutnyttelse i hysefisket.

Erfaring om kvoteutnyttelse de siste årene tilsier derfor at det bør reforderes fra mindre kystfiskefartøy til større kystfiskefartøy ved årets begynnelse. Alle lengdegrupper bør derfor få høy overregulering allerede fra 1. januar. Fartøygruppen vil ikke klare å ta årets gruppekvote til tross for høy overregulering og fritt fiske store deler av året. Ettersom totalkvoten er redusert med 17 %, vil det være naturlig å ta ned overreguleringsprosenten fra inneværende års nivå. Foreslåtte gruppekvoter ligger under fangstnivået for 2022 for fartøy over 11 meter hjemmelslengde, selv når man legger til grunn 10 % overføring fra 2023 til 2024.

Tabell 13: Eventuelle overføringer og gruppekvoter i lukket gruppe og fangstnivå i 2022 og 2023

Lengdegrupper	10 % overføring fra 2023 til 2024	Prognose justerte gruppekvoter 2024 ¹	Fangst hittil i 2023	Fangst i 2022
Under 11 meter hjemmelslengde	1 075	9 863	4 151	4 603
11 - 14,9 meter hjemmelslengde	1 145	10 460	7 358	11 129
15 - 20,9 meter hjemmelslengde	1 083	9 951	6 711	9 012
21 - 27,9 meter hjemmelslengde	723	6 646	5 214	7 853
Totalt	4 026	36 920	23 434	32 597

Gruppekvote av hyse foreslås utdelt som maksimalkvoter med varierende grad av overregulering fra årets begynnelse, og med garanterte kvoter uten overregulering i bunn. Foreslått overregulering går frem av tabell 14.

Tabell 14: Forslag til overregulering i 2023

Hjemmelslengde	Største lengde	Overregulering
Under 11 m	Under 11 m	3 000 %
	Over 11 m	1 500 %
11 - 14,9 m	Under 11 m	2 000 %
	Over 11 m	1 000 %
15 - 20,9 m	Under 11 m	1000 %
	Over 11 m	500 %
21 - 27,9 m	Under 11 m	1 000%
	Over 11 m	500 %

Gitt overreguleringen i tabell 14 og prognoserte gruppekvoter i tabell 13, vil kvotene i lukket gruppe i 2024 utgjøre:

Tabell 15: Forslag til maksimalkvoter i 2024 (tonn)

Hjemmels- lengde	Kvotefaktor	Maksimalkvote største lengde under 11 m	Maksimalkvote største lengde over 11 m	Herav garantert kvote
Under 7 meter	1,3075	156,67	80,86	5,05
7 - 7,9	1,5293	183,25	94,58	5,91
8 - 8,9	1,8211	218,22	112,63	7,04
9 - 9,9	2,2530	269,97	139,34	8,71
10 - 10,9	2,4047	288,15	148,72	9,30
11 - 11,9	3,0735	252,77	132,40	12,04
12 - 12,9	3,6451	299,78	157,03	14,28
13 -13,9	4,4216	363,64	190,48	17,32
14 -14,9	5,0363	414,19	216,96	19,72
15 - 20,9	9,1056	384,55	209,75	34,96
21 - 27,9	8,6219	364,90	199,03	33,17

Fiskeridirektøren tilrår at lukket gruppe reguleres med maksimalkvoter med garanterte kvoter i bunn i 2024 som vist i tabell 15.

5.3.3 Forslag til regulering av åpen gruppe

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy i åpen gruppe får tilsvarende andel av konvensjonell kvote som i inneværende år, det vil si 8 %. Dette utgjør 3 424 tonn.

I år har fartøy i åpen gruppe hatt fritt fiske etter hyse med et garantert kvantum i bunn.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy i åpen gruppe gis et fritt fiske innenfor gruppeknoten i 2024.

Fiskeridirektøren foreslår videre å fastsette garanterte kvoter dersom det mot formodning skulle være nødvendig å stoppe fisket. Kvotene fremgår av tabellen nedenfor.

Tabell 16: Forslag til kvoter for fartøy i åpen gruppe 2024 (tonn)

Fartøylengde	Kvotefaktor	Maksimalkvoter	Herav garantert
Under 8 m	1,0	Fritt fiske	5,0
8 – 9,99 m	1,4	Fritt fiske	7,0
Over 10 m	1,6	Fritt fiske	8,0